

Branchevereniging
Sport en
Cultuurtechniek

BSNC WERKGROEP HYBRIDE SPORTVELDEN ZET NIEUWE LIJNEN UIT!

08-07-21

BSNC werkgroep hybride sportvelden

Presentatie door:

- **Jan ter Steege (PLANN ingenieurs) inventarisatie en onderzoek**
- **Jaap Verhagen (Gemeente Zutphen) beheer en onderhoud**

BSNC werkgroep hybride

In deze werkgroep zijn mensen vertegenwoordigd die afkomstig zijn vanuit:

- Gemeentes en sportbedrijven
- Leveranciers en producenten
- Aannemers
- Adviseur en kennisinstellingen
- BSNC werkgroep heeft uiteraard ook een voorzitter, secretariaat en een verenigingsmanager
- **Leden van de werkgroep:**
Pleun Lok (VZ); Andre Wolbrink (leverancier), Paul van Berkel (aannemer), Jacco Meijerhof (aannemer), Martin Brummel (kennis instelling en prof club), Jaap Verhagen (gemeente) Bertjan Emons (aannemer), Hans Arends en Janine van Barneveld (BSNC) en Jan ter Steege (adviseur)

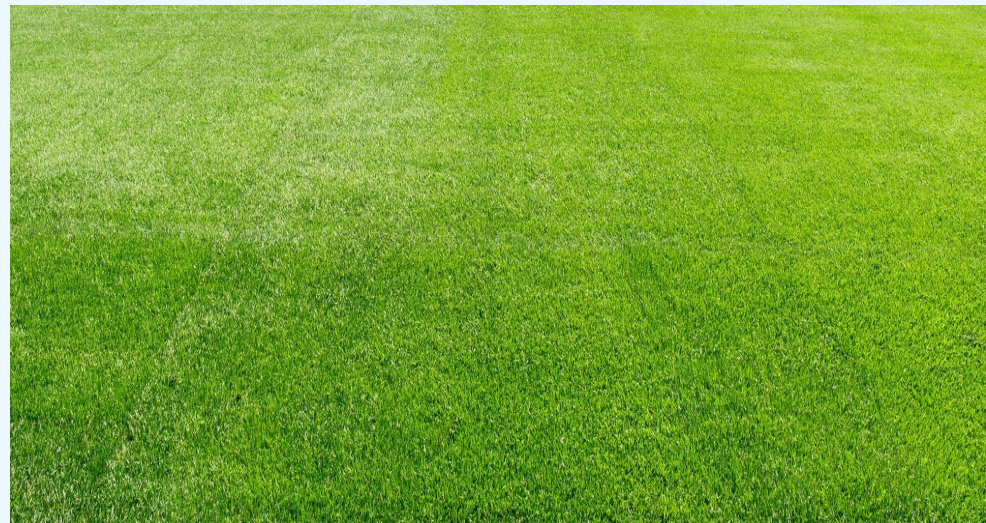
BSNC werkgroep Hybride

- De werkgroep is samengesteld vanuit het bestuur met als doel het hybride systeem te promoten
- De werkgroep hybride sportvelden van de BSNC heeft een inventarisatie/ onderzoek gedaan naar de toepassing en gebruik van hybride sportvelden
- Hiervan heeft de werkgroep een rapportage opgesteld welke in deze presentatie zal worden toegelicht

Opdracht van de werkgroep

- Inventarisatie naar beschikbare hybride sportveld systemen, kenmerken en aandachtspunten
- Nadere uitwerking en aanbevelingen

Inzicht te krijgen in de aanleg, de kwaliteit, opstellen van norm, milieubelasting, cradle to cradle en het beheer en het onderhoud van hybride sportvelden

Wat is een hybride sportveld?

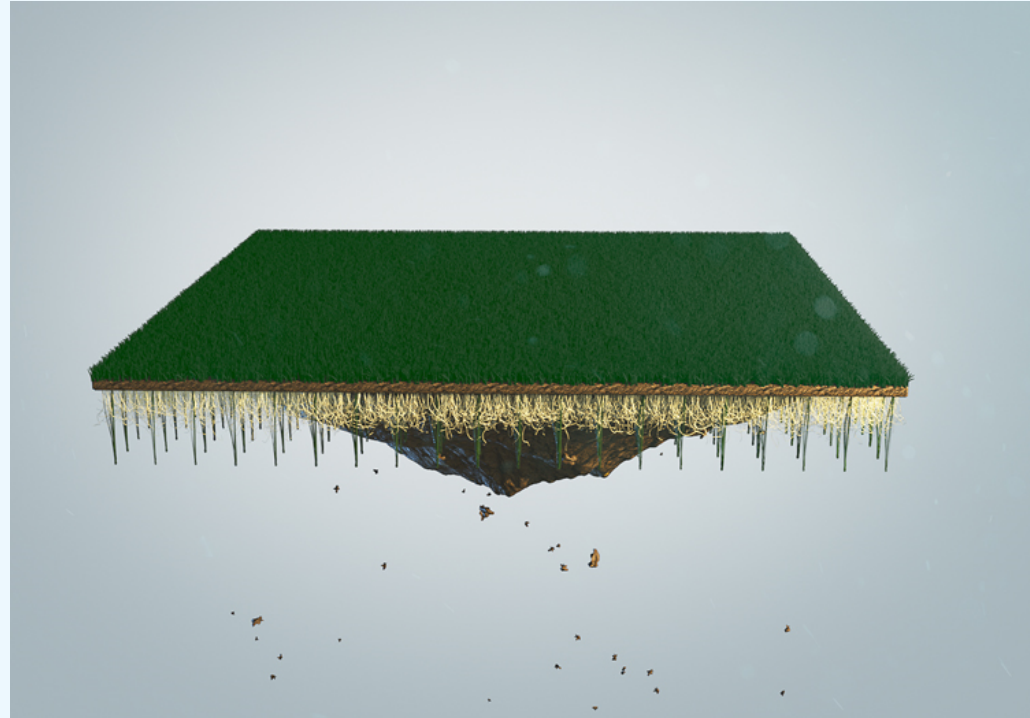
De markt zoekt naar een soort tussenvorm van grassportvelden en kunstgrasvelden

- De definitie van een hybride sportveld is: “het beste van twee werelden”
- Een hybride sportveld is een versterkt natuurgrasveld en bestaat uit een combinatie van gras

Welke type sportvelden zijn er in Nederland

- Volledig natuurgras sportveld
- Wetra sportveld (veld met versterkte of gestabiliseerde toplaag)
- Hybride sportvelden waarin kunstgras is verwerkt als versteviging van de toplaag
- Kunstgras sportvelden met sporttechnische infill
- Kunstgras sportvelden zonder sporttechnische infill

Wat is de doorsnede van een hybrideveld

Gebruiksuren per typen sportveld voor wedstrijden

- Volledig natuurgras sportveld 250 uur
- We-tra sportveld (veld met versterkte/ gestabiliseerde toplaag) 400 uur
- Hybride sportvelden waarin kunstgras is verwerkt als versteviging van de toplaag 800 uur
- Kunstgras sportvelden met sporttechnische infill 1500 uur
- Kunstgras sportvelden zonder sporttechnische infill 1500 uur

Waarom is er een markt voor hybride sportvelden?

- **Spelers willen toch graag op natuurgras spelen**
- **Meer speeluren op natuurgras sportvelden**
- **Lager cost of ownership t.o.v. kunstgras sportvelden**

Wat is door de werkgroep onderzocht

De werkgroep heeft onderzoek uitgevoerd op de onderstaande punten:

1- Inventarisatie en aanleiding

- Speltechnische keuze voor type sportveld
- Normstelling / wat is nodig
- Waar moet een hybride sportveld aan voldoen, norm?
- Borging van kwaliteit en garantie

2- Inventarisatie en aanleiding

- Verschillen in beheer en onderhoud
- Gebruiksnormen
- Vaststellen van eindtermen
- Handhaving van onderhoud en gebruik

Inventarisatie

- Wat zijn de gewenste speltechnische eigenschappen?
- Wat is nodig en aan welke norm moet dit voldoen?
- Waar moeten hybride sportvelden aan voldoen?
- Levensduur en de speeluren?
- Hoe kunnen we kwaliteit en garantie waarborgen?

Aanvullend is onderzocht

- **Wat de gevolgen zijn van dit type velden inzake milieu belasting**
- **Wat de gevolgen zijn van de klimaat verandering**
- **Onderzoek naar verbeterde normering specifiek voor dit type sportvelden**
- **Onderzoek naar meststoffen voor dit type sportvelden**
- **Volgen van de nieuwste ontwikkelingen van circulaire typen welke ontwikkeld zijn**

Beheer en onderhoud

- **Is er aanvullend onderhoud nodig ten opzichte van natuurgrasvelden?**
- **Welke aanvullend onderhoud is er nodig?**
- **Hoe houden we het gebruik in de hand?**
- **Wat is een budget voor onderhoud waar rekening mee gehouden moet worden?**

Beheer en onderhoud

Tijdens aanleg en eerste drie jaar na aanleg

- Maak de goede keuze van het grasmengsel
- De toplaag wordt warmer en droogt sneller uit
- Blijf monitoren en meten op vocht, warmte en zoutgehalte
- Maak een goed passend bemestingsplan
- Zet de onderhoudsmaatregel uit en stuur bij

Beheer en onderhoud na aanleg

Wat hebben we nodig voor een goed beheer?

- Zet de onderhoudsmaatregelen uit en stuur bij.
- Wiedeggen, Weidesleep, Vertidrainen, topfrees en een goede beregeningsinstallatie

Onderhoudsmaatregelen

Zorg ervoor dat de beregening gebruiksklaar is

- Op tijd beginnen met maaien. Niet te kort maaien (3,5 tot 4 cm.)
- Na goede opkomst gras starten met vertidrainen
- Wiedeggen
- Veld slepen met weidesleep
- Topfrees jaarlijks inzetten
- Vanuit analyses gericht beregenen en bemesten.

Beheer en onderhoud vanaf 3 jaar na aanleg

Beheer;

- Het monitoren blijft belangrijk
- Inventariseer de grassoorten en maak een keuze voor het doorzaaimengsel
- Grasbezetting beoordelen
- Vezel moet vrij zijn werk kunnen blijven doen
- Wieteggen en slepen blijven toepassen afwisselen met de vertidrainen

Beheer en onderhoud vanaf 3 jaar na aanleg

- Door het vertidrainen gaan veel wortels door de backing.
- Op tijd vegen met een ruwe borstel.
- In de zomerstop niet te kort terugzetten door topfieldmaker, het liefst licht verticuteren
- Bezanden in het najaar en zomerstop. Toplaag schraal houden.

Hoe nu verder

- **Komen er specifieke normen?**
- **Moeten de velden gekeurd worden aan deze normen?**
- **Gaan we adviseren om mensen op te leiden voor beheer en onderhoud natuurgras sportvelden en hybride sportvelden?**